

§ 59 Samarbete med Expo

CHRISTINA MELTIN WESTERLUND:

Ordförande! Det här var ju ganska enkelt för utskottet att ta ställning till. Utskottet har föreslagit avslag på motion 2011:74 och orsaken är att Svenska kyrkan har inget kontinuerligt samarbete med Expo och därför kan man ju inte bryta det heller.

Svenska kyrkan kan samarbeta med organisationer och krafter som i ett aktuellt tillfälle eller i ett visst sammanhang är beredda att verka i den riktning som Svenska kyrkan i den situationen har valt. I Almedalen har Svenska kyrkan och stiftelsen Expo samverkat vid ett seminarium 2010 och två seminarier i år. Årets seminarier hade rubriken Intoleransen - Det går inte att välja hatlära och Den intoleranta retorikens konsekvenser. Vid det förstnämnda medverkade biskop Eva Brunne och vid det andra ärkebiskop Anders Wejryd.

Alltså, avslag på motionen.

MARGARETA SANDSTEDT:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Jag vill yrka bifall till motion 2011:74. Jag tycker att det är tråkigt att man avslår den med de argument som framförs. Jag tycker att det är litet väl desperat att anse att man inte har ett samarbete utifrån att man menar att samarbetet inte har varit kontinuerligt. Det är fel. Samarbete är när flera personer, grupper, organisationer eller länder genomför arbetsuppgifter tillsammans. Gjorde man inte det i Almedalen? Utskottet skriver att Expo och Svenska kyrkan samverkat vid ett seminarium 2010 och två seminarier i år, att Expo även anlitas vid utbildning. Vid ett tillfälle stod den nationella nivån för arrangemanget, och då ska jag upplysa om att "samverkan" som används här och ordet "samarbete" är precis samma sak. Det är bara att slå upp ordets betydelse så får ni se att det är exakt samma betydelse, så därför har Svenska kyrkan ett samarbete med Expo och därför yrkar jag bifall till att man avbryter samarbetet. Jag tycker att det är olämpligt.

Expo hänger sig åt förföljelse, åsiktsregistrering och kartläggning av människor som de anser inte bör finnas. Ett tydligt exempel på terror och politisk förföljelse är när Expo 2007 inledde ett samarbete med Expressen, där man med hjälp av listor över postgiroinbetalningar och listor över samtal som enskilda personer ringt kartlade personer som skickat sms-inbetalningar. Att registrera bilnummer är inte heller något som Expos medarbetare drar sig för att göra när man kartlägger människor. För er som minns IB-affären, så pågick det ju en registrering och kartläggning av kommunister i lönnmord som sedan avslöjades och det blev ett himla liv när det avslöjades. Expo däremot får agera helt öppet, och det tycker jag är märkligt att inte Svenska kyrkan har några åsikter om. Det är ju ganska lätt att se igenom vad det här är för rörelse, om man vill. På hemsidan beskriver Expo sin vision att de vill motverka förföljelse när det gäller hudfärg, sexuell läggning, religion och etniskt ursprung och det är väl bra. Det är bara det att man glömmer begreppet politisk förföljelse. Jag tror inte att det är en miss, att man har glömt det för att man är disträ. Politisk förföljelse har man hållit på med, och det är där man har sin strävan för det demokratiska samhället. Man hänger sig åt politisk förföljelse och det ägnar man sig åt helt öppet mitt framför ögonen på oss.

Utskottet avslår den här motionen om att avbryta samarbetet med Expo. Som argument anges att Svenska kyrkan är fri att samarbeta med vilka organisationer som helst om de gagnar den riktning som Svenska kyrkan valt. Tack för det förtydligandet och ställningstagandet! Då utskottet inte heller tar avstånd från Expos åsiktsregistrering, skrämselfpropaganda och osanningar kan jag inget annat

än beklaga den utveckling som Svenska kyrkan har tagit. Utifrån det vädjar jag till kyrkomötet att rannsaka utskottets svar och därefter rösta efter eget förstånd vid omröstningen.

AXEL W CARLSSON:

Ordförande och ledamöter! Jag ska ge litet exempel på det som Margareta har talat om, men först ska jag yrka bifall till motion 2011:74. 2010 var det valår i Sverige, ett ganska annorlunda val sett utifrån Svenska kyrkans horisont för det förekom kampanjer som var direkt riktade mot Sverigedemokraterna. Böcker kom ut där Sverigedemokraterna utpekades som främlingsfiender och liknande. Det hölls seminarier i samma anda. Gemensamt för alla de här aktiviteterna var att Sverigedemokraterna var uteslagna och vi fick inte komma till tals över huvud taget, och då menar jag att det här inte kan stämma med Lagen om Svenska kyrkan. Lagen om Svenska kyrkan som riksdagen har beslutat säger att Svenska kyrkan ska fungera demokratiskt, och då måste man skilja mellan kyrkopolitisk verksamhet och utbildning. Om man arrangerar möten som man kallar för utbildning men som i själva verket är kyrkopolitisk propaganda mot någon nomineringsgrupp, då är det kyrkopolitisk propaganda och inte någon opartisk undervisning som man försöker göra sken av. Jag misstänker att vi kommer att få återvända till den här frågan om vad egentligen Lagen säger om det här, skillnaden mellan partipropaganda mot en nomineringsgrupp och utbildning.

Expo tror att 5,7 procent av svenska folket har nazistiska rötter. Jag undrar om det är någon i den här församlingen som tror detsamma? Man talar om rasism och främlingsfientlighet och man har väldigt luddiga eller inga definitioner alls om det hela. Jag instämmer precis i det som Margareta har sagt, ha gärna utbildningar mot rasism och mot främlingsfientlighet om det handlar om verklig rasism och verklig främlingsfientlighet. Jag har själv deltagit i kampen mot apartheidrasismen under min tid som präst så jag ska gärna ställa upp i detta. För ungefär hundra år sedan lockades kyrkan att gå emot arbetarrörelsen, där jag för övrigt själv har vissa rötter, och det gick inte bra. Det blev inte bra för Svenska kyrkan. Människor kände sig fördömda, människor lämnade kyrkan. Nu verkar det som att det här mönstret håller på att upprepas igen i förhållande till den nya rörelse som har kommit upp här nu. Jag skulle kunna ta ett exempel på hur Expo agerar också. I början av det här året var jag på ett seminarium med en rörelse som kallas Identitär Idé, ni kan kolla på nätet. Jag fortsätter i nästa anförande.

GEORG LAGERBERG:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Jag vill börja med att tacka för motion 2011:74, inte för att jag över huvud taget stöder den men jag tycker att den lyfter upp en viktig fråga. Som utskottet svarar finns det idag inget pågående samarbete med Expo och då finns det ju heller inget samarbete som man kan avbryta. Samtidigt konstaterar utskottet att Svenska kyrkan kan samarbeta med organisationer och krafter som i ett visst sammanhang är beredd att verka i den riktning som Svenska kyrkan valt. Jag menar att Expo är en sådan organisation som verkar i samma riktning som Svenska kyrkan, för människovärdet mot rasism och mot främlingsfientlighet. Jag vill därför yrka avslag på motionen men även passa på att gå ett steg längre. Jag vill från talarstolen uppmana alla kyrkomötesledamöter och biskopar att överväga, i de olika organ ni sitter, om ni kanske kan inleda ett samarbete med Expo. Alltså, avslag till motionen. Gå om möjligt i motsatt riktning, gärna mer samarbete med Expo och motverka rasism och främlingsfientlighet var helst de dyker upp både inom och utom kyrkan.

MARGARETA SANDSTEDT (REPLIK):

Gud, förlåt den förra talaren vad han sade, ty han vet inte vad han säger. Att samarbeta och samverka är exakt samma sak och att Svenska kyrkan har samma vision som Expo tycker jag är beklagligt. Det kom en bibelvers till mig när jag satt med den här motionen,

Det kommer en tid då människorna inte längre vill lyssna till den
sunda läran utan skaffar sig den ene läraren efter den andre, därför
att det kliar i dem att få höra sådant som de önskar. (2 Tim 4:3)

Och visst kittlar Expo Svenska kyrkan i öronen.

PER-OLOF FLODSTRÖM:

Jag kan på ett sätt förstå varför Sverigedemokraterna som enskilt parti kan känna sig utpekade av tidningen Expo på grund av att det finns en majoritet av artiklar där som handlar om er historia och även när det görs uttalanden som jag kan uppleva som "bruna" av dagens förtroendevalda Sverigedemokrater. Det här är inget personligt påhopp på Margareta och jag menar inte att hon har gjort det eller någon annan Sverigedemokrat här i församlingen idag. Precis som ni måste vara beredda på att olika stiftelser och organisationer granskar er historia är ju jag som vänsterpartist öppen för och även van vid att borgerliga medier granskar min historia. Jag ser inte riktigt motivet till varför ni vill avbryta samarbetet, men jag förstår inte agget mot de uttalade ambitioner som Expo har idag. Ni tar ju öppet tar avstånd från de delarna i er historia som ni inte står för idag. Jag står inte för vad Sovjetunionen gjorde och ni står inte för vad Hitlertyskland gjorde, det är åtminstone min poäng. Jag kan inte se varför, framför allt du Margareta, inte kan ställa dig bakom de värderingar som Expo står för och arbetar för?

MARGARETA SANDSTEDT (REPLIK):

Det är intressant det här som P-O Flodström tar upp om eventuellt Expos förståelse utifrån vår historia så det kan finnas förståelse för varför man gör som man gör. Frågan är varför man inte hyser något intresse för Expos historia? Den verkar inte bli granskad ett dugg när det gäller det här. Expo har ju inte varit rumsrent tidigare. Deras tidskrifter har funnits i ungefär sexton år och flera av de här skribenterna och anhängarna har ju varit kriminellt belastade med politiskt våld och terror mot det demokratiska samhället. En av dem har varit efterlyst tror jag internationellt. Mig veterligen har man inte tagit avstånd från Expo från det här tidigare. Vi har tagit avstånd men de har inte tagit avstånd från det här.

MIKAEL MOGREN:

Fru ordförande! Ingen kyrka lever i ett vakuum utan vi är aktörer i samhället tillsammans med andra aktörer. På Almedalsveckan, där det har varit samarbete mellan Expo och Svenska kyrkan vid något seminarietillfälle, är det ett av hundratal olika kontaktytor som Svenska kyrkan har i sin andning, i sitt sätt att vara kyrka när man samverkar med andra. Kyrkomötet är ju ett utmärkt exempel på hur vi samverkar med andra därför att vi är kyrka tillsammans. Expo är en forskningsstiftelse bredvid andra organisationer i Sverige. Jag tycker som en tidigare talare att det är för litet samarbete av den här typen i vår kyrka. Vi skulle kunna göra mycket mer med Expo och andra organisationer som hjälper oss att förstå var vi är kyrka och i vilken värld, så jag yrkar avslag på motionen.

MARGARETA SANDSTEDT (REPLIK):

Mikael Mogren säger att han erkänner den här vänsterextremistiska rörelsen för forskningsstiftelse och det är så man beskriver sig själv på hemsidan. Jag tycker att det är beklämmande att man uppvärderar den här organisationen på det här viset när man hänger sig åt förföljelse, åsiktsregistrering och kartläggning helt öppet, det som IB-affären avslöjade när människor blev upprörda och där sitter bland annat Mikael Mogren och tycker det är bra. Det kan jag bara beklaga.

AXEL W CARLSSON:

Jag berättade att jag varit på ett möte som hette Identitär Idé. Jag har i hela mitt liv hållit på med dialog med olika rörelser, marxister, muslimer och feminister osv. Dessutom har jag varit frilansjournalist i 25 år och i de här egenskaperna som präst och frilansjournalist lyssnar jag naturligtvis till människor som har andra åsikter, så jag gick på det här kulturkritiska seminariet. Där sades inte ett rasistiskt ord, inte ett antisemitiskt ord. Några månader senare står det i Expos tidning, "SD-kandidat i möte med kända antisemiter", och så står mitt namn nämnt. Då verkar det som om jag hade varit med i något slags överläggning i hur man ska klämma till judar eller liknande. Så här konstruerar man rasister som inte finns, och sedan hänger man ut dem.

Det som jag framför allt trycker på här är att det måste vara skillnad mellan utbildningar och partipolitisk propaganda i kyrkan, och den distinktionen måste iakttas på alla håll. Det var bara några veckor sedan i september som någon anställd här i Kyrkans hus medverkade med Expo i deras s.k. utbildning. När jag försöker få reda på vad man har sagt, så svarar inte Expo, Kyrkans hus vill inte heller svara utan hänvisar till Expo. Det verkar som om det är någonting som ska döljas. Svenska kyrkan gjorde det misstaget kan man väl säga, jag vet inte exakt hur beslutsvägarna var, men man gav ut böcker, man samverkade rikt med Expo i valrörelsen. Man samverkade alltså med Expo och man gav ut böcker mot Sverigedemokraterna men man skildrar inte oss på ett rättvisande sätt.

Jag hade aldrig gått med i parti som var främlingsfientligt. Jag har haft samtal med biskopen i mitt stift, jag står ju under hans tillsyn, eller tidigare biskopen kan jag säga, om det här och vi redde ut detta. Han hade inga invändningar. I framtiden får det nog bli så att man får skilja mellan partipolitik och undervisning. Ska man ha partipolitiska program i Svenska kyrkan, och det kan man naturligtvis ha, då ska också Sverigedemokraterna vara inbjudna så att vi kan ge en rättvisande bild av oss själva. Sverigedemokraterna syftar inte till att exkludera människor. Vi syftar till att hela Sverige. Sverige måste hålla ihop, vi måste ha en värdegrund som samlar oss. I de här böckerna som kyrkan har gett ut framställs vi på helt motsatt sätt. En av författarna till den här boken som ligger här ute om När främlingskapet bryts osv. påstår precis detta och bortser från våra motioner som syftar till att samla Sverige, inte splittra eller exkludera.